

Kudy se vydá Angola?

Podle informací amerických specialistů se v novém angolském vládním režimu projeví dosti hluboké rozdíly o zaměření domácí a zahraniční politiky. Jde jednak o postupný odchod zhruba 15 tisíců kubánských vojáků — kteří se ještě v zemi zdržují. Další třetí plochou mezi umírněnými a radikálními silami angolského režimu je otázka, jak se chovat vůči Jižní Africe: zda hledat politickou úpravu vztahů nebo trvat na agresivně nesmiřitelném postoji. Zásadní problém ovšem spočívá v tom, zda se má Angola ekonomicky otevřít svobodnému světu a navazovat hospodářské styky se západními obchodními partnery.

Spor vykristalisoval ve své podstatě kolem osob angolského prezidenta Agostina Neta, který platí za stoupence umírněného kursu, a ministra vnitra Nita Alveše — který stojí v čele radikální levicové frakce. Informace z Luandy také naznačují, že to nejsou jen rozdíly teoretického rázu: Nito Alveš prý už nařídil zatýkání a uvěznění příslušníků skupiny takzvané „aktivní revoluce“ v Lidovém hnutí, kteří prý vzdor svému názvu platí za prozápadní živly.

Kromě toho je ve hře očividně i otázka rasové čistoty: prezident Neto chce při výstavbě země spolupracovat se všemi Angolany, včetně občanů rasové smíšeného původu, zatímco Alveš podněcuje militantní černošské kádry v Lidovém hnutí proti mulatům. V této souvislosti jde také o spor, jak a kým se mají obsazovat důležité postavení v branných silách. Klíčovou otázkou je ovšem zásadní zahraničně-politická orientace Angoly. Radikál Alveš chce pěstovat téměř výhradně vztahy se Sovětským svazem, Kubou a zeměmi třetího světa, Neto je pružnější a nechce se uměle uzavírat Západu. V amerických vládních kruzích se odhaduje dosavadní sovětská

vojenská a hospodářská pomoc angolskému režimu na 200 milionů dolarů. Kdyby zvítězilo Alvešovo stanovisko, znamenalo by to, že další rozvoj mladé angolské republiky by závisel téměř výhradně na podpoře sovětského bloku, protože Západ by se ncangažoval.

Sovětský svaz a Kuba prý zatím nedaly najevo, zda se v konfliktu kloní k Netovi nebo Alvešovi. Na jedné straně se Neto dostal k moci jen díky vojenské pomoci obou zemí; na straně druhé byl Alveš zase vedoucím angolským delegátem na 25. sjezdu sovětské komunistické strany v Moskvě. Není ovšem sporu o tom, že kdyby za další rozvoj Angoly měl výhradní odpovědnost sovětský blok, byl by to úkol vpravdě velký. Leccos je v tomto smyslu vidět už na prodlužování pobytu kubánských vojáků v Angole.

Z několika pramenů se hlásí, že Kubánci teď působí jako techničtí poradci a pracovní brigády, opravují silnice, mosty, pomáhají udržovat komunikace, řídí dopravu a i jiným způsobem asistují vládnímu Lidovému hnutí, které prý na tyto úkoly bylo naprosto nepřipraveno.

Tito vojáci chybějí ovšem zase doma na Kubě — a to jako pracovní síly. Někteří ministři v Havaně odhadují nedostatek pracovních sil zejména v průmyslových sektorech na deset až patnáct procent.

Otázka ovšem je, co má z moskevského hlediska přednost. V této souvislosti je proto zajímavá zpráva tiskové kanceláře UPI, že Sověty dodaly Angole řídící střely, bombardovací stíhače MIG 21, tanky a jiné zbraně v takovém množství, že předčí výzbroj ostatních afrických zemí. Na vývoj upozorňoval také senegalský prezident Senghor, který je mimoto znepokojen také sovětskými dodávkami proudových stíhaček Guineji.

KOMUNISTÉ A ZÁPADNÍ VLÁDY

Možná účast komunistů na vládní zodpovědnosti v zemích západní Evropy zavdala podnět k diskusi o nebezpečí takového vývoje, do níž přibývaly další hlasy. Už jsme psali o tom, že zahraniční ministr Německé spolkové republiky, Hans-Dietrich Genscher, který je předsedou liberální strany svobodných demokratů, dal důrazně najevo nedůvěru k tomu, když komunisté hlasitě ujišťují svou demokratičnost a vyzval demokraty, aby společně čelili rizikům současné situace.

Nyní, v projevu předneseném v Halifaxu varoval Harold Wilson, prominentní labourista, donedávna britský ministerský předseda, před nebezpečím experimentu s komunisty. Vyjádřil vážné pochybnosti o tom, že by koalice mezi socialisty a komunisty mohla být k prospěchu zemí, jako je Itálie, Francie, Španělsko, Portugalsko nebo Řecko. Takovéto aliance by, podle Harolda Wilsona znamenaly minus pro demokracie v Evropě, vzešla

by z nich újma uvolnění v mezinárodních stycích a je možné, že by jimi déltente vůbec byla zničena. Bývalý britský ministerský předseda řekl, že pokládá za nezbytné opakovat varování, jež přednesl na evropských konferencích, když mluvil o nebezpečí podkopání demokratického socialismu na evropském kontinentě, jež hrozí ze spolčování se s nedemokratickými stranami.

Naproti tomu jugoslávský prezident Tito kritisoval — jak se vyjádřil, úsilí zvenčí zabránit komunistické účasti v západoevropských vládách — a řekl, že jde o vnitřní záležitost zemí, kterých se to týká, a které samy musejí najít řešení svých problémů tak, aby to bylo ve shodě s jejich národními zájmy.

Tito vyjádřil své stanovisko v interview, uveřejněném v athénské novinách Kathimeri, k příležitosti tří denní návštěvy v Řecku. V tomto interview vyjádřil jugoslávský prezident politování nad tím, že helsinská bezpečnostní konference nedo-

sáhla toho, co se od ní očekávalo. Že její zásady nejsou plně uplatňovány. Tito kritizuje, že byl znovu položen důraz na zesílení mocenských bloků, což může vést jediné k vážné stagnaci v evropském vývoji.

Ceausescu trvá na nezávislosti

Vůdce rumunských komunistů — prezident Ceausescu přednesl v Bukurešti k zástupu více než 150.000 posluchačů projev, v němž žádal rozhodný postup strany, aby plně zajistila dodržování zásad národní nezávislosti a suverenity ve světě. Obranu národní nezávislosti, rovnoprávnosti mezi státy a právo každého národa rozhodnutí o svém osudu, Nikolae Ceausescu označil za kritérium internacionální solidarity. Zachovávání principu národní nezávislosti je pro něho také klíčovou součástí komunistické internacionální solidarity.

MARŠÁL BREŽNĚV

Už jsme přinesli zprávu o tom, že presidium Nejvyššího Sovětu udělilo generálnímu tajemníku KSSS Brežněvovi titul maršála Sovětského svazu. Leonid Brežněv je předsedou Sovětské obranné rady, gremia, které zřejmě dozírá na armádu. Funkce, která jej činí de facto civilním velitelem sovětských ozbrojených sil. Brežněv se tak stává, poprvé od časů Stalinových, opět nejvyšším představitelem strany, vybaveným zároveň a navíc — maršálskou hodností.

V Brežněvově rodném městě Dněprodzeržinskú byla slavnostně odhalena jeho bronzová busta. Brežněv sám se tohoto kulturního počínu nezúčastnil. Slavnostním řečníkem byl šéf ukrajinské ko-

munistické strany Vladimir Ščerbičský, který velebil Brežněva coby válečného hrdinu a — obránce míru. Je to poprvé, od Stalinových časů, co se sovětskému vládcovi za jeho života odhaluje pomník. Po Stalinově smrti byly všechny takové pomníky a jiné podobné projevy byzantismu odstraňovány s odůvodněním, že jde o projevy nepřipustného kultu osobnosti.

Oslava Brežněva byla načasována k 31. výročí vítězného konce druhé světové války. Při slavnostních ceremoniích na Ukrajině se mu dostává poct, co by bojovníku z prvních frontových linií. Západní historikové jsou v tomto ohledu skeptičtí a mají za to, že politik Brežněv se sotvakdy dostal do bezpro-

středního kontaktu s nepřítelem. Západní diplomatičtí pozorovatelé vyjádřili překvapení nad akcemi, jež podstatně zesilují kult osobnosti kolem Brežněva — avšak jsou si nejisti k čemu směřují. Brežněv se v poslední době objevoval jen zřídka na veřejnosti, čímž byly živěny starší už dohady o jeho špatném zdravotním stavu. Na druhé straně se nevyšly při posledních jeho vystoupeních známky, že by se připravoval na ústup ze své mocenské pozice.

Jinak: články sovětského tisku k 31. výročí válečného vítězství se vyznačují zvláště ostrým tónem. Mnohé z nich varují před nebezpečím amerického zbrojení. V sovětském postoji během posledních měsíců přituhlo.

O ČESKOSLOVENSKU

Metro dvouleté

Za dobu své dvouleté činnosti se pražské metro vžilo a osvědčilo. Denně přepraví kolem 180-210 tisíc lidí. Průzkum ukázal, že linka metra přispěla k omezení osobní automobilové dopravy především mezi Prahou 4 a centrem města, zejména ve špičkové době cest do zaměstnání a zpět.

Češi v Basře

Zpráva Mezinárodní rady židů z Československa: mezi Československem a Irákem byla podepsána dohoda na dodávku destilační jednotky v hodnotě 24 milionů dolarů pro rafinerii nafty v Basře, která byla postavena československými technikami. Tato jednotka bude mít roční kapacitu 3,5 milionů tun nafty a je budována s předpokladem, že dosavadní kapacita rafinerie se během dvou let zdvojnásobí. Na zmíněný kontrakt byla vypsaná mezinárodní soutěž, z níž Československo (podle pražského rozhlasu) vyšlo jako vítěz dokonce nad proslulou americkou společností Catalyst International.

Skandál v Římě

se jmenoval speciálně zařazený pořad Čs. televize. Obsah? Prý na základě přímého svědectví čs. rozvědčíka Pavla Minaříka pořad odhalil, jak se Jiří Pelikán dostal do tajných služeb CIA a vysíláčky Svobodná Evropa.

Hudební festival Pražské jaro

probíhá od 12. května do 4. června. Mezi účastníky je devět symfonických orchestrů, mezi nimi vynikající tělesa z Kanady, záp. Berlína a SSSR, u jejichž dirigentských pultů se vystřídá osmnáct dirigentů. Dále uslyší posluchači čtyři pěvecké sbory včetně bukurešťských madrigalistů, osmnáct pěvců, čtyřiatřicet sólistů, třináct komorních souborů a soubor Drážďanské státní opery.

Archeologové

odkryli u Velkých Bílovic na Břeclavsku čtyřicet hrobů s kostrovými pohřby na rozsáhlém pohřebišti z velkomoravského období. Zvlášť zajímavé jsou hroby s výklenky a hroby s pohřby v rakvích.

Narušení hranic?

V čs. tisku se dočítáme: "9. května dopoledne narušilo rakouské sportovní letadlo Cesna 172 čs. vzdušný prostor a bylo čs. ozbrojenými silami přinuceno přistát na letišti Svazarmu Hosín u Č. Budějovic. Na palubě letadla byly čtyři osoby, které byly též den večer předány rakouským pohraničním orgánům. Příklad hrubého narušení čs. vzdušného prostoru vyšetřují orgány krajské správy SNB v Č. Budějovicích."

Osobní vozy,

užitkové sklo, lustry, dentální technika a potraviny vystavuje Československo na mezinárodním veletrhu v Nikósii na Kypru. Expozice trvá od půli května do šestého června.

Stálá expozice

evropského umění byla instalována a zpřístupněna veřejnosti ve Šternberském paláci v Praze na Hradčanech. Po nedávném otevření Jiřského kláštera a připravované expozici českého sochařství na Zbraslavském zámku bude mít veřejnost možnost shlédnout celkové bohatství sbírek Národní galerie.

Kontrakty na vývoz

textilních výrobků zhruba za 350 milionů devizových korun uzavřela čs. akciová společnost pro zahraniční obchod Centrotex, na osmnácté výstavě nových kolekcí — která probíhala v Brně. Největší množství textilií jde do SSSR, dalších tzv. socialistických zemí a do Afriky.

K dvojímu výročí

"největšího z pierotů", Jeana Gasparda Deburaia, uvedlo Státní divadlo v Olomouci premiéru baletního ztvárnění života tohoto velkého mima. Jan Kašpar Deburaia se narodil v Kolíně nad Labem 1796 a zemřel o padesát let později v Paříži. Partituru pro deburaiovské téma zkomponoval Zdeněk Pololáník ve stylu zábavné a taneční hudby, místy s náznakem jazzu. Neusiloval o citaci dobových melodii, zvolil melodiku a rytmy dvacátých let našeho století. Hlavní pantomimicko-taneční roli ztvárnil Otmar Skopal, režii vedl a choreografii provedl Josef Škoda.

ORBIS - PĚTAPADESÁT

Nakladatelství Orbis v Praze připomínalo nedávno svým čtenářům 55. výročí svého založení. Propagační brožurka, která k této příležitosti vyšla, vybírá z historie Orbisu jen některá fakta a jiná zamlčuje. Zamlčuje také jména mnoha předních spolupracovníků.

Orbis vznikl v dubnu 1921 jako akciová společnost z podnětu ministra zahraničí Edvarda Beneše, jehož ministerstvo mělo po celou první republiku v Orbisu rozhodující slovo. Už 27. března 1921 vyšlo první číslo německého deníku Prager Presse, jehož šéfredaktorem byl Arne Laurin a který, jako celé nakladatelství Orbis, měl za úkol informovat zahraniční čtenáře o Československu, zvláště o jeho zahraniční politice. Kromě toho vycházely v Orbisu další jinojazyčné týdeníky a měsíčníky, na příklad francouzský týdeník L'Europe Centrale. Orbis také propagoval myšlenky T. G. Masaryka a Edvarda Beneše a byl nakladatelským průkopníkem třeba vydáváním prvního rozhlasového časopisu Radiožurnál. Podle svého názvu Orbis — Svět mělo toto nakladatelství za

úkol informovat svět o Československu a Československo o světě.

Jak připomíná jubilejní propagační brožurka, vydal Orbis i za tak zvaného protektorátu nejednu z národního hlediska potřebnou a prospěšnou publikaci, třeba sborník Mánesův odkaz národu — Zemi milované. Brožura ovšem neuvádí, že sborník vydal profesor František Kovárna, a podobně zamlčuje další vynikající spolupracovníky.

Po druhé světové válce převzalo Orbis ministerstvo informací a osvěty a nakladatelství se za Václava Kopecného stávalo spíše zdrojem dezinformací než informací světu o Československu a Československa o světě. V této tradici pokračovalo v celých padesátých i šedesátých letech a částečně na ni navazuje i dnes.

Situaci charakterizuje třeba kniha Milana Hromádky "Státní řízení kultury", vydané v Orbisu tento rok, která spíše zamlčuje než aby osvětlila administrativní řízení kultury stranickým a státním aparátem. V této knize byste zamozřejmě marně hledali informace o ceně a jiných institucích — které mají opět klíčovou roli.

Jinak Orbis opět vydává Krásy Československa, Pražský hrad, a mnoho dalších obrazových publikací. Nejmeně plní Orbis svou dřívější funkci informovat o světě. V letošním programu je sice zase mnoho knih se zahraničními náměty: lidé Mezopotámie, Germáni, Etruskové, Dobré jitro, Sýrie. Za krásami Indie, Svět starých Řeků, U pramenů zlaté řeky. Orbis — Svět se však zmenšil na muzeum.

Jaroslav Dresler

Zlatý orel do Prahy

Ve francouzském městě Nizza skončil 8. mezinárodní festival knihy. Československá literatura tu získala mezinárodní ocenění, sotva však za nějaké ideologické normalizační dílo. Stříbrného orla města obdržela kniha nesoucí název Atlas škodlivého hmyzu: našich stromů a lesů, a nejvyšší cenu, Zlatého orla rovněž české dílo — Dialog tvarů — pražská barokní architektura.

Česká literatura byla však zastoupena ještě i jinak — knihou Milana Kundery — Valčík na rozloučenou, která zatím mohla vyjít jen francouzsky. Mimořádně — Milan Kundera byl také členem poroty festivalu.

ČESKÝ DNEŠEK

Nedávno vyzvala státní bezpečnost řadu příslušníků opozice, aby podepsali prohlášení, v němž měli uvést, že jejich činnost má téměř podvratný charakter a poškozují pověst Československa v zahraničí. Většina z nich to odmítla, mezi nimi dr. František Kriegel, bývalý člen předsednictva strany, který v srpnu 1968 už také odmítl podepsat vynucený moskevský protokol. Kriegel se stále těší účtům obyvatelstva, které jinak projevuje jen malý zájem o politiku. Je stále idealistou a doufá — jak říká — že zažije ještě v tomto století svět rovnoprávných společností a lidí, požívající plná občanská a lidská práva. Tak jako ostatní reformátoři z roku 1968 i on bojoval za takový druh socialismu, který dnes hlásají velké západní komunistické strany a za politické svobody, které byly vloni včleněny do zásad helsinské deklarace, přijaté všemi evropskými státy, včetně Ruska.

Evropské zastoupení EL (pro redakční věci): EL-Evropské listy, Postfach 70 0103, D-6000 Frankfurt/M. 70.

Evropská administrace a expedice: Galerie Krause, Tumbelstr. 37, CH-8330 Pfäffikon ZH.

Způsoby placení:

V NĚMECKU:

• bankovním převodem na adresu EL, Evropské listy Postfach 70 0103, Název banky: Commerzbank, D-6000 Grästr. 85, Frankfurt/M. 90. Číslo konta: 64 00 220 — Směrovací číslo banky: 500 400

• zelenou složenkou (Zahlkarte), kterou si můžete ve Frankfurtu vyžádat nebo obdržít čistou na každém pošt. úřadě v NSR. — Název konta: EL-Evropské listy — Postscheckamt Frankfurt/M. — Číslo pošt. šekového konta: 3281 90-608

• V Německu (ale také z ciziny do Německa) můžete platit červenou (nebo žlutou) poštovní poukázkou na adresu EL, Postfach 70 0103, D-6000 Frankfurt/M. 70. V tomto případě připsíte na složenkou výše uvedeně postcheckkonto, tedy: 3281 90-608, Postscheckamt Frankfurt/M. Prosíme čtenáře v cizině, kteří platí do NSR, aby dávali tomuto poslednímu způsobu přednost, neboť nám ušetří vysoké bankovní poplatky.

VE ŠVÝCARSKU:

• Převodem z banky na Schweizerischer Bankverein, Fil Obestrass, 8033 Zürich s poznámkou "z. G. Americké listy P5622 "890".

Roční předplatné na 52 čísel (od r. 1976): v Německu DM 46, —, pololetně DM 23, — čtvrtletně DM 11,50. Ve Švýcarsku Sfr. 50,00, pololetně Sfr. 25,00, čtvrtletně Sfr. 13,00. V jiných zemích v příslušném přepočtu. —

Nezapomeňte hlásit každou změnu adresy. — Ukázková čísla zdarma.

ZAJÍMÁTE SE O DENI V ČESKOSLOVENSKU? ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace lecky unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Neníli vám osud bývalé vlasti lhostejný. stanete se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstříkněte a zašlete na adresu EVROPSKÉ LISTY,

Galerie Krause, Tumbelstr. 37, CH-8330 Pfäffikon ZH. Přikládají se za odběratele EL a předplatné zaplatím celoročně, pololetně, čtvrtletně. (Nehodící se škrtněte). Roční předpl. Sfr. 50,00, pololetní Sfr. 25,00, čtvrtl. Sfr. 13,00 nebo přepočtu v jiné měně. Platit lze pošt. složenkou nebo šekem.

Jméno
Adresa
Podpis

PAN PROFESOR

Ferdinand Peroutka

Pokračujeme v thematu: sex a společnost.

Před padesáti lety Hemingwayova literární generace proslula tím, že zjišťovala "skutečný svět", snažila se nahmatat; co je, proti tomu, co se zdá být. Každá nová generace se o toto pokouší — někdy domýšlivě. Generace přítomná věří, že objevila sex, vyhrabala jej z přetvářky a ruin puritanismu. Aby v této věci jedna generace se nepovyšovala nad jiné, citujeme, co před stošedesáti lety psal německý filosof Arthur Schopenhauer:

"Sex je neviditelné centrum všeho chování a vykukuje na nás odevšud. Je základem toho, co je vážné; a je i nevyčerpatelným pramenem vtipu; je klíčem ke všem ilusím a smyslem všech záhadných nárazek. Vidíme jej, jak vždy znovu on, pravý a dědičný pán světa, zasedá na svůj starobylý trůn. Divá se odtamtud hněvivě, směje se snahám spoutat jej, uvěznit nebo aspoň omezit a ukrýt." Co po tomto ještě zbývá objevovat o tom, že sex existuje? Schopenhauer žil v době hedoného bidermajerství, o němž nikdo neopomene podotknout, že to byl styl šosáků. Lidé tehdy chodili spát s čepičkou se střepečkem na hlavě a mysleli, že kulatý měsíc za oknem se na ně usmívá. A přece... Podle všeho doby se od sebe neliší stupněm vědomí o sexu, nýbrž tím, jak s ním zacházejí.

Někdy pozorovatele musí napadnout, zda snad společnost nekapitulovala před pornografií. Sexuální thema nabylo ho dravé dynamičnosti, když se ho zmocnily obchod a reklama, stalo se jedním z předmětů kapitalistické podnikavosti. Už několikrát se mohlo zdát, že pornografie dospěla vrcholu, ale přišla pornografie ještě vrcholnější. Pornografie je problém svobodné společnosti, která se zdráhá zakazovat a v níž určité vlivné skupiny se ničeho neobávají tolik jako toho, že by byly obviněny ze zpáčenosti. Pod jejich vlivem společnost váhala se rozhodnout, co je pornografie. Když přece se rozhodla, nevěděla dobře, co s tím počít. Tak kompromitovala nejdříve svůj úsudek, potom svou vůli. Dlouho zdvořile naslouchala, když pornografisté žvanili o tom, že jsou umělci. Když konečně jim bylo řečeno, aby s tím přestali; zaujali stanovisko, že "člověk se narodil svobodný" a že mají všechna práva svobody. Jakási nejistota vůči pornografistům ještě nezmizela. Jsou mezery v zákonech. Nebo pornografisté mají prospěšné styky. Nebo

— stav společnosti je podporuje.

Co je kultura? Pasivní divák, který jen přihlíží k tomu, co se děje? Nebo je kultura představa o tom, co by mělo být, plán, jež si ukládá tvořivý pud?

Koncem let padesátých byl na vznešené Harvardské universitě profesor psychologie dr. Timothy Leary. Když se začal vyvíjet podle svých patrně vrozených sklonnů, Harvardská universita potřebovala tři let, aby se ho zbavila. Zůstalo po něm mnoho úžasných výroků. Základní výrok, z něhož všechno ostatní vychází, byl tento: "Jsem čistý hedonista a hledám rozkoš a zábavu". Jindy pravil: "Neskrývejme šílenost, jež je v nás." Učil — už ne na Harvardské universitě — že o-mamné jedy otvírají bránu k sexu netušené intensity, a že nad to není nic důležitějšího. Na jakémisi strašidelném zámku, jež mu propůjčil bohatý přívržence, pořádával orgie a dal jim jméno "vědeckého počinání". Učil, že kdo se jich účastní není zhýralec, nýbrž experimentující vědec. Určitěmu počtu lidí se zachtělo pěstovat vědu tímto způsobem. Profesor Leary měl teorii: "lidské vědomí je úzké, je třeba rozšířit je o obzory, jež drogy dávají. Zde je brána, za níž člověk má chvíli, kdy pocítí, že je Bohem. Opět určitěmu počtu lidí se zachtělo pocítit se Bohem. Jak však, pokud se týká rozumu? Obyčejná mysl nechť zahyne. A pornografie je útulek opravdové počestnosti. "Jedním z našich velkých cílů je sexuální unie", vyhlásil Leary a načrtnul svůj obraz budoucnosti. Budou existovat dvě Unie, stará Unie Spojených států severoamerických a nová Unie sexuální. Tato bude mít velkou moc. "Koupím půdu a budu mít svou vlastní zemi s vlastní vládou". Oznámíme, že jsme se odtrhli od Spojených států severoamerických. Leary se nezastavil na tomto bodu, nýbrž vyhlásil Spojeným státům severoamerickým válku, přikazoval, aby bomby byly kladeby, letadla unašena, rukojmí brána. Byl zatčen, uprchl z vězení, potuloval se po světě, navazoval styky s Černými Panthery a Palestinskými teroristy. Byl dopaden, vrácen do Ameriky, znovu uvězněn. Každoročně jsou vydávány almanachy se jmény těch, kdo vzbudili pozornost. Prohlédli jsme dva a nenašli v nich jméno pana profesora. Snad bylo vyloučeno z ostychu společnosti, která přišla na to, že někdo si s ní zahrával. Ale v jednom, studeném ohledu je to nespravedlivé.

Málo kdo měl tak velký vliv na chování určitého počtu lidí jako profesor Leary. Je pechybno, zda by bez něho existovalo hnutí hipíků v téže podobě a velikosti. Pan profesor shromáždil kolem sebe počet mladých lidí, kteří měli stejnou historii: odloučili se od rodin a uprchli ze škol. Ale "já" pana profesora bylo ohromné a mnohého si vyžadovalo. Činnost v malých kroužcích ho neuspokojovala, měl elizadost založit hnutí, jež přemění společnost. Vedle toho, co v něm nebylo normální, byla v něm bystrá a zlomyslná inteligence. "Vytvořte hybridy a bude revoluce", pravil. Co měl na mysli, bylo toto: jestliže se podaří dát dohromady, smísit dva nestejnorodé prvky, vyšší a nižší společenskou vrstvu, buržoasii s bohémou, také s tuláky a trestanci, také s těmi, kdo právě byli propuštěni z ústavu pro choromyslné, obranné instinkty společnosti budou oslabeny. Nižší vrstvy jsou vitálnější, jejich zvyky převládnu, vyšší vrstva dostane chuť podílet se na hrubých, ale snadných hříších vrstvy nižší. Střední třída, tento nechtutný náš nepřítel, neodolá, jestliže se seznámí s rozsahem naší svobody. Asi člověk vůbec neodolá. Plán nezůstal zcela bez výsledků. Němei praví, že v některých lidech je "Zug nach unten", pehavový rys, který stahuje dolů.

V Kalifornii byl světoznámý proces s Mansonovou skupinou. Čtyři mladé ženy kolektivně zavraždily cedm lidí revolverem, nožem, oprátkou z žádného důvodu než z toho, že Manson tak přikázal. Kdo byl Manson? Perfektní tulák s různými druhy přečinů za sebou, za než společnost ho věznila. To ho silně naladilo proti společnosti. Ujídlil se v kalifornském údolí a žil v sexuální komuně mladých žen a mužů. Jim všechno o sobě prozradil. Je prorok s úkolem napravit zkaženou společnost. Nemůže se tak stát mírnou cestou, jen celou serií násilností — i nejhorších. Pro spásu lidí je nutno je zabít. To uchvátilo ony čtyři mladé ženy. Patrně z vlastního přemýšlení si dodaly, že Manson je Kristus, a všechny chtěly s ním splodit děti, jedna přes druhou.

Z toho vyplývá: 1) V každé společnosti je určité procento slabomyslnosti. 2) V čele lektérho zla nejdříve sai intelektuál, jenuz jed v krvi dodal výmluvnosti. Manson byl jako stín, který na stěně cpakuje pohyby. Manson byl sexuální komunou,

Král železný a zlatý v Rakousku

6. dubna 1976 se dožilo vídeňské Burgtheater, za různých těžkostí, 200. výročí svého založení. Po válce otevřelo své brány 15. října 1955 s hrou rakouského dramatika a patrole, dvorního rady a věrného přívržence Habsburků Grillparzera "Stěstí a konce krále Otakara." Letošní výročí bylo oslaveno obnovenou premiérou hry.

Grillparzer si roli krále Přemysla Otakara II. upravil po svém, pro protinapoleonské zaměření, na místo českého krále si musíme dosadit Napoleona a bitva z r. 1278, kde Přemysl padl, je vlastně bitvou národů u Lipska apod. Tim Grillparzer královské pověsti křivdí.

Český král Přemysl Otakar II., z české, německé i maďarské krve, je v Rakousku oprávněně připomínán i dnes (v řadě článků rakouského tisku) jako státník, který zemí hospodářsky i kulturně povzněl, provedl její administrativní rozdělení, které se zčásti zachovalo dodnes (od základního dělení na Horní a Dolní Rakousko počínaje), také Bundesstrasse 17 vznikla za Otakara stejně jako města Bruck an der Mur a Leoben (v Čechách pak Ústí n. L., České Budějovice, Znojmo aj.). Rakousko děkuje českému králi, že k němu patřil Korutany, tehdy ještě převážně slovinské, přes neustálou nespokojenost slovinské menšiny, posledních let, podněcovanou Jugoslavií. Za Přemysla byl postaven původní Stephansdom, (po válce, při renovování chrámu, zničeného válkou, byly nalezeny přemyslovské půdorysy), podobně jako první vídeňská nemocnice Bürger-spital nebo Latinská škola, dnes Akademické gymnasium v prvním vídeňském okrese, kde složil maturitu T. G. Masaryk.

Sňatkem s Markétou, o 20 let starší deerou rakouského vévody Leopolda z rodu Babenbergů a vdovou po německém králi Heinrichu VII., se stal i rakouským vládcem v mocném království, které sahalo od Krkonoš k Adrii. V Rakousku

Šestset osmáctá

sezóna byla zahájena v Karlových Varech, které jsou největšími československými lázněmi. Letos se počítá s návštěvou přes devadesát tisíc pacientů z republiky i zahraničí.

Manson ji měl. Leary získal kousek půdy a na něm vyhlásil nezávislost na americkém státu. Totéž Manson. Oba chtěli přeměnit společnost a oba vyhlásili násilí. Oba strašlivě zacházeli se slovem "láska". Vyhlásili i lásku všelidskou, ale byla to láska vldypá jako chřestýš. Tímto způsobem — s novými skupinami na svobodě

královal do r. 1276, kdy královskou válkou s Rudolfem Habsburským o území přišel. Manželství nechal už předtím anulovat, aby si mohl vzít vnučku maďarského krále Bely IV., s kterým si rovněž odbyl menší válečný konflikt.

Přemysl Otakar II. patřil svým rozhledem a prováděnou politikou k významným panovníkům v Evropě.

VŠEM PŘEDPLATILŮM

Jak je Vám všem, milí čtenáři známo, v poslední době bylo v Evropě zvýšeno poštovné až o sto procent. To se nijak neprojevovalo na předplatném Evropských Listů, o němž uznáváme, že je dost vysoké, třebaže je z valné části právě pohlceno leteckým poštovním. K tomu je třeba, aby čtenáři plnili vůči nám svoji povinnost, totiž, aby zasílali předplatné včas. V rámci toho připomínáme, že jsme v minulých týdnech přikládali těm, jejichž lhůta předplatného končí, složenký a prosíme, aby je laskavě vyplnili a zaslali na naše konto. Pokud jste již na složenký reagovali — srdečně Vám děkujeme za přesnost.

Milión dětí za měsíc

se rodí v Indii, tedy za rok tolik, kolik obyvatel má celá Austrálie. Kdyby přírůstek pokračoval stejným tempem, dosáhla by Indie na přelomu století miliardy lidí. Indická vláda považuje překotný růst obyvatel za jeden ze svých nejpalčivějších problémů a vyhlašuje — celkem bez valného úspěchu — nejráznější opatření proti tomu. Jejím cílem je snížit počet dětí v rodině na dvě-tři a dosáhnout toho, aby v roce 1984 činila porodnost jen 2,5 procenta. Počátkem letošního roku měla Indie 600 milionů obyvatel.

dvě mladé ženy — s neoslabeným mansonismem. Ze své trávající lásky všelidské vydávaly manifesty: "Začneme zabíjet presidenty a ředitele velkých podniků. Jejich ženy budou strašlivě, strašlivě zavražděny. Jsme mezinárodní lidový soud." Byl by Manson — Learyho? Leary z nich je příšernější?

Mezinárodní přehled

EXE, PIERROT Z ČECH

Za nevidaného zájmu zejména mladých lidí se stuttgartské a frankfurtské veřejnosti představil v březnu třicetiletý český pantomimik-emigrant Petr Makal (ve frankfurtském městském divadle před vyprodaným sálem). Od dětských let vystupoval na divadelních prknech v Kolíně nad Rýnem a zvištěl i v pražské soutěži mladých talentů. Roku 1968 se ve Stuttgartu (kde dnes působí) setkává se slavným mimem Marcellem Marceau a studuje na jeho mezinárodní škole pantomimy v Paříži. V programu vzdává poctu svému učitel, ale v druhé polovině přichází jeho vlastní Pierrot "EXE," v jehož výrazu hraje důležitou úlohu i polonahé tělo jako tvárný materiál, znázorňující nejen člověka, ale také rostliny, zvěř, minerály i myšlenky. Petr Makal připravuje nový pořad na biblické motivy, který by rád předvedl na podzim i v USA, najde-li se vhodný zprostředkovatel. O velikonočních vystoupiích ve Freudstadtu, v německém Schwarzwaldu.

FRANCOUZSKÁ OBRANA

Francouzská vláda schválila pětiletý plán vojenské obrany, který předpokládá podstatné zvýšení výdajů na zbrojení a modernizaci armády. Obranný rozpočet na rok 1977 se pohybuje ve výši 13 miliard dolarů, v roce 1982 má dosáhnout 25 miliard dolarů. Početní síla armády se má z dnešních 336.000 mužů sice snížit na 310.000 vojáků, ale ti mají být lépe vyzbrojeni a vycvičeni. Francouzská vláda odmítá myšlenku profesionální armády, protože podle jejího názoru je takový sbor v nebezpečí, že "ztratí styk s duší národa".

Závěry vládního rozhodnutí budou co nejdříve předloženy ke schválení francouzskému parlamentu. Ale už lze říci, že dochází ke změně francouzské obranné politiky. Pařížský hospodářský deník Les Echos vysvětlil:

"Francouzský vojenský program svědčí o presidentově vůli a snaze zvýšit úlohy armády ve veřejném životě země. Vojenský rozpočet v příštích letech podstatně poroste. Z dosavadních sedmácti procent národního důchodu by měl v roce 1982 dosáhnout celkově dvacet procent národního důchodu. Francouzské jaderné zbraně jsou sice dnes už plně bojové schopné a nasaditelné, a to včetně atomových ponorek, ale podle doznání vojenského velení jaderné síly samy o sobě nestačí."

Prvním praktickým výsledkem jednání francouzské vlády byla změna v organizaci velení francouzské armády, podle níž se má zvýšit pravomoc velitelů jednotlivých vojenských okruhů. Strategicky zůstává francouzská armáda orientována i nadále na otevřenou obrannou koncepci mimo Severoatlantické společenství, i když nová obranná koncepce je politice Atlantického společenství daleko bližší, než byla za vlády generála de Gaulle. Je jasné, že nové zdůrazňování rozvoje klasické, zejména pozemní armády, je nejen důsledkem neutuchajícího zbrojení států Varšavské smlou-

vy, ale především i novým pohledem Francouzů na sovětskou politiku uvolnění, "mírové koexistence".

Je zřejmé, že nová vojenská orientace Francie se odrazí i v tónu připravovaných rozhovorů presidenta Giscarda d'Estainga s Leonidem Brežněvem při jeho příští oficiální návštěvě Paříže.

BRITÁNIE A ROPA

Britové zahájili vývoz ropy, kterou těží v Severním moři. Tato událost přiměla londýnskou vládu, aby podrobila novému rozboru přírodního zdroje, ukrytého pod britskými výsostnými vodami. Bližší pohled potvrzuje, že díky ložiskům ropy v Severním moři Británie nebude mít v příštím desetiletí nedostatek paliv — ovšem za předpokladu, že dokáže těžit tuto surovinu ve velkých množstvích. Britský petrolejářský průmysl hodnotí technické obtíže, spojené s těžbou, mnohem méně optimisticky než vláda. A vláda sama doznala, že původní odhady těžby na rok 1980, které byly zveřejněny před rokem, budou muset být zrevidovány směrem dolů. Podle nich měla naftová pole v Severním moři produkovat za čtyři roky 100 až 130 milionů tun; nyní se však odhaduje, že maximální těžba bude asi o jedenáct procent nižší. Nebude-li nutná další revize těchto čísel, bude Británie koncem sedmdesátých let v ropě více než soběstačná. A v raných osmdesátých letech se bude možná dožadovat vstupu do klubů deseti hlavních producentů nafty.

Britským problémem nejsou rezervy. Vládní dokument jasně říká, že pod britským sektorem Severního moře je více ropy než se původně odhadovalo, a cituje ministra energetiky Anthonyho Wedgwooda, že loňský průzkum ukázal, že prokázané rezervy jsou o dvacet sedm procent vyšší a přesahují jednu miliardu třista tisíc tun; celkové uživatelné rezervy se odhadují na více než tři miliardy tun. V souvislosti s dnešními problémy však zpráva britské vlády konstatuje, že došlo k průtahům se

zakázkami, stavbou a instalací vrtacích zařízení. Vysvětlit to lze z části snad tím, že na britské hospodářské obloze je zataženo, což zrovna nepovzbuzuje k velmi nákladným investicím. Ale ať je důvod těchto průtahů jakýkoli, méně vrtacích plošin znamená menší těžbu. Mezitím Britské sdružení obsluhovačů plovoucích plošin předpovědělo ve vlastním elaborátu, že soběstačnost Británie v ropě v osmdesátých letech skončí už na počátku této dekády, jestliže se neuspíší provádění rozvojových plánů a nevyřeší nynější technické nesnáze.

MOSKVA NEPLNÍ DOHODY

Senát Spojených států schválil nový zákon, podle něhož zvláštní kongresový výbor je pověřován kontrolovat, jak jednotliví signatáři plní anebo porušují helsinskou dohodu. Nyní přišla zpráva ze Štrasburku, že osmnáct členských zemí Evropské rady vyzvalo Sovětský svaz, aby plně dodržoval helsinské dohody. Západoněmecký ministr zahraničí Genscher, který hovořil jménem celé Evropské rady, řekl novinářům, že zatím bylo dosaženo jen omezeného pokroku. Podle jeho slov, snižování napětí mezi Východem a Západem vyžaduje, aby Sovětský svaz a ostatní země Varšavské smlouvy dohody vskutku plnily. Týká se to zejména jejich humanitních částí, například slibu umožnit spojování rodin. Západní veřejné mínění žádá konkrétní skutky.

LIRA V KRIZI

Italská vláda se rozhodla k zavedení drastických opatření, jejichž cílem je odradit italské spotřebitele od nákupu zahraničního zboží, služeb a cizích devis. Každý italský občan, který nakupuje valuty nebo z toho či onoho důvodu převádí do zahraničí liry, musí uložit na státní bezúročné konto pro dobu 90 dnů padesát procent celkové hodnoty svého nákupu. Konkrétně to například znamená, že kdo chce za deset tisíc lir v cizině něco na-

koupit, musí dát ještě navíc k tomu 5 tisíc lir stranou na státní konto. Peníze dostane sice za devadesát dnů zpět, ale bez úroku, a po 90 dnů s obnosem nesmí disponovat.

Pro obchodní kruhy je to nepochybně citelná ztráta, protože dovozci například přicházejí na tři měsíce o polovinu kapitálu, za který v zahraničí nakupují — a to bývají značné obnosy. Opatření se ovšem netýká pouze zboží, postihuje také nájem zahraničních dopravních prostředků, jako lodí, a jiných služeb. Vztahuje se přirozeně citelně na všechny výletníky do zahraničí. Naproti tomu se netýká nákupu obilí v cizině.

Úpadek liry, mimořádně silný hlavně v posledních deseti dnech, je ovšem součástí celkové vnitropolitické a hospodářské situace Itálie. Změ má v červnu volit nový parlament a výsledky těchto voleb ukáží, do jaké míry se komunistické straně podaří dosáhnout jejího cíle — vrátit se po 29ti letech přestávce znovu do vlády.

Také nynější měnová opatření budou mít na volby značný vliv. Posice liry má nejen finanční, nýbrž i politicko-morální význam. Pokračující pokles hodnoty italské měny by vyvolával novou

TŘESČÍ VÁLKA

mezi Velkou Británií a Islandem pokračuje. Británie vyslala k islandskému pobřeží dvě další válečné lodi s posádkou chránit tam plavidla britské rybářské flotily. Došlo k tomu po mimořádné schůzce ministerského předsedy Jamese Callaghana s několika ministry a představiteli ozbrojených sil. Británie neuznává rozšířené 200 milové pásmo vyhlášené jednostranně kolem Islandu vládou tohoto ostrova. To je příčinou vleklého sporu mezi Islandem a Anglií, nazvaném třesčí válkou, který vedl v posledních dnech opět k sérii vážných incidentů. Britské fregaty najíždějí na islandské strážní čluny, islandská pobřežní ochrana zase na oplátku přechřezává lana sítě vlečených plavidel britských rybářů a působí tak rybolovné flotile značné škody. Celá situace je nepříjemná už také proto, že Island vyhrožuje vystoupením z NATO na protest proti britskému počinu. Přitom na Islandu jsou strategicky důležité vojenské základny.

nespokojenost voličů s vládou, respektive se stranami, které mají "tradičně vládní tvář" jako křesťanští demo-

Č.S.A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe jest připravena poskytnouti vám nejvýhodnější druhy životních pojištění plně zabezpečujících vaši ochranu. — Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

RUDOLPH PEŠEK, 145 87 Seventh Ave., Whitestone, L.I. N.Y. 11357 — tel. (212) 767-9746
GEORGE POSPISIL, 24 West End Ave., Westwood, N. J. 07675 — tel. (201) 664-6511

ANERO PŘÍMO:

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

"PIONEER OF FRATERNAL LIFE INSURANCE"

CSA PLAZA, 2701 S. HARLEM AVENUE, BERWYN, IL 60402

Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

Ze společ. rubriky římských Listů

RUDOLF BARÁK, bývalý ministr vnitra a člen Novotného vedení, později vězeň a nyní politicky rehabilitovaný, žádá dosud marně svou soudní rehabilitaci. Vedení KSČ zatím váhá dát k tomu souhlas z obavy, že by při projednávání vyšly najevo nepříjemná fakta o některých dnešních vedoucích činitelích, zvláště Lubomíru Štrougalovi. R. Barák žádá také náhradu škody ve výši 1.300.000 Kčs, za odcizený majetek a ušlou mzdu.

JOSEF LAUFER, zpěvák, který napsal oslavnou písničku na "kapitána" Minaříka, se ocitl ve vážných potížích. Na festivalu politické písně v Sokolově s ním nikdo nechtěl mluvit, kromě člena ÚV SČSP a také zpěváka Pavla Lišky, který mu měl říci: "Já jsem rusofil, ale ty jsi k... Když pak Laufrovo auto bylo poškozeno neznámými pachateli, požádal nešťastný autor Pragokonzert, aby písničku stáhl. Tim však jeho potíže nekončí: Svobodná Evropa si prý Laufrovo písničku nahrála, vysílá ji a oznamila do Prahy, že za každé vysílání ukládá autorovi příslušný honorář na jeho konto v NSR. Je tedy jen otázkou času, kdy bude obviněn, že ji složil z příkazu CIA. **MIROSLAV HLADKÝ**, nyní děkan fakulty žurnalistiky v Praze, režíroval pořad o L. Pachmanovi, který vysílala čs. televize. Patří mezi přední pogromisty při "očistě" Karlovy univerzity od "pravičáků". Má k tomu speciální kvalifikaci: za války byl jako výborný plavec v rámci Kuratoria pověřen plaveckým výcvikem části diverzní jednotky SS Oty Skorzenyho. Je rovněž nositelem Svatováclavské orlice za boj proti bolševismu.

JIRÍ STANO, redaktor Rudého práva přidal ke svým dosavadním výkonům životopis rozvědčíka Minaříka, který nesporně patří k bestsellerům normalizované žurnalistiky. Názor jednoho jeho kolegy z redakce: "Znám autora zhruba dvacet let a je to hodný člověk; po všechna ta léta mi nicméně bylo líto chudáků, co se stali předmětem jeho reportáží: bez ohledu na jejich kvalitu děl z každého z nich prostě úplného blba. To musí být pech, strávit sedm let na stezce dobrodružství a pak se dostat do pera zrovna Stanovi".

L'HUMANITÉ, deník KS Francie, jinak do ČSSR dovážěný, byl celý týden po dobu sjezdu KSČ v únoru 1976 u nás zabaven. Výtisky se nesměly prodávat ve stáncích, nebyly doručeny předplatitelům, nenajdete je ani v univerzitních či jiných veřejných knihovnách. Nedej Bůh, co kdyby čtení sjezdových materiálů KSČ připomnělo třeba Akční program KSČ?

PAVEL KOHOUT, spisovatel a autor čelných divadelních her, které se hrají v mnoha zemích Západní Evropy, nesměl se zúčastnit divadelního jubilea v Bruselu v lednu t.r., ačkoliv loňského roku mu byly povoleny tři návštěvy premiér jeho her v zahraničí. V otevřeném dopise z 21. ledna 1976, který otiskly četné západní noviny sděluje Kohout, že mu byl nabídnut dlouhodobý pobyt v zahraničí, což odmítl, neboť to považuje za jakousi formu "vyhnanství", odporující dohodám z Helsinek. Ve svém dopise upozorňuje také na skandální chování pražských úřadů, které žádaly vystavovatele v Praze konané Quadrienále, aby odstranili exponáty výprav her českých autorů, kteří nesmí být hráni doma. "Je smutné" — píše Pavel Kohout — že někteří kolegové vyhověli tomuto přání "apartheidu" aniž si položili logickou otázku, kdo vynesl takový masový rozsudek umělecké smrti a čeho se postižení vlastně dopustili".

LUBOMÍR ŠTROUGAL, předseda vlády, má potíže nejen pro své přílišné sympatie ke zpěvačce Heleně Vondráčkové, ale také pro svou minulost, jak z roku 1968, tak z doby, kdy byl ministrem vnitra. Nyní dali někteří pracovníci ministerstva vnitra do oběhu pamflet, který opisuje Štrougalovy oportunistické postoje v roce 1968, kdy podporoval Dubčekovy reformy a podepsal protest proti "okupaci". Je to zřejmě msta za rok 1965, kdy, jako ministr vnitra vyhodil — po zatčení Rudolfa Baráka — 52 čelných pracovníků StB za jejich podíl na deformacích v době politických procesů.

JAN PALACH žije stále v srdcích lidí. 19. ledna 1976 bylo na několika pražských zdech, na př. v ulici Ke Karlovu několik nápisů "19.1. + Jan Palach". Odpoledne zapracovali zedníci, povolání policii a omítli s nebyvalou rychlostí všechna místa s nápisy. Také na původní hrob Jana Palacha na Olšanských hřbitovech, kam po nařízené exhumaci pohřbili jakousi Marii Jedličkovou, kladou lidé dál květiny k uctění jeho památky.

Nezapomente na Sokolský slet v Curychu! Dvouslupcová zdravotní ke Sletu, jeden inč hluboká — přesně tento formát — stojí pět dolarů. Uzávěrka: 4. červen.

KOMUNISTÉ MEZI SEBOU

Předseda polské vlády Piotr Jaroszewicz skončil dvouměsíční návštěvu v Paříži, za níž byla podepsána celá řada dvoustranných dohod. Tři vedoucí představitelé Francie zdůraznili za Jaroszewiczova pobytu, že základem veškerého úsilí po Helsinské konferenci jsou především širší lidské kontakty, a že skutečná détente vylučuje všechny pokusy zvrátit nynější politickou rovnováhu na evropské pevnině. Ministerský předseda Chirac potvrdil francouzský názor, že politickou détente musí doprovázet ideologická détente. V podstatě tedy opakoval loňské moskevské prohlášení presidenta Giscarda d'Estainga, že se nesmí vyvážet ideologie.

Francouzský ministr zahraničí Sauvagnargues zahájil rozpravu Národního shromáždění projevem, v němž hovořil o nezávislém francouzském konceptu détente. Sauvagnargues řekl, že Helsinské dohody neproměnily svět v ráj a zamítl snahu o jednostranné výhody, která by mohla ohrozit světovou rovnováhu. Détente a národní obranu označil přitom za dva pilíře zahraniční politiky. Podle jeho názoru je détente ohrožena každým

pokusem narušit Severoatlantické společenství nebo vojenskou přítomnost Spojených států v Evropě. Sauvagnargues z toho odvodil, že by účast komunistů na francouzské vládě ohrozila détente, protože vždy odsuzovali atlantické spojení a nezávislou nukleární moc Francie.

Předseda polské vlády Jaroszewicz chválil postoj francouzských vládních představitelů, kteří — jak pravil — podstatně přispěli k údobí tání. Komunistický deník L'Humanité na to pohněvaně reagoval prohlášením, že to platilo o generálu de Gaulleovi, ale že takový posudek je přinejmenším pohoršivý při posuzování politiky presidenta Giscarda d'Estainga. Jaroszewicz se stal terčem kritiky ústředního orgánu francouzských komunistů také proto, že žádal prohloubení styků mezi RVHP a EHS tím, že budou zbaveny diskriminačních předpisů. L'Humanité se táže, jak může někdo stavět na stejnou úroveň hospodářskou spolupráci socialistických států a západoevropskou hospodářskou integraci, která prý slouží zájmům kapitalistických — mnohonárodních firem. Jaroszewicz poukázal rovněž

na vzrůstající význam a rozvoj vzájemných návštěv mládeže. L'Humanité k tomu podotkla, že je nepřipustné zahrnovat mezi takové programy spolupráci s organizacemi, které se staví proti právům a požadavkům mládeže. List nepřímou poukázal

na nedávné cesty mladých gaullistů a Giscardových stoupenců do Rumunska a Sovětského svazu. Francouzské hnutí komunistické mládeže nedávno odvolalo zájezd do Polska, když zjistilo, že na červnovém setkání evropské mládeže ve Varšavě budou zastoupeny i gaullistické organizace.

Způsob, jakým deník L'Humanité kritisoval slova, která pronesl šéf komunistické vlády Polska za pobytu ve Francii ukazuje, jak rozdílná jsou stanoviska jednotlivých evropských komunistických stran krátce před jejich konferencí. Konferenco se má sejít ve východním Berlíně přesto, že se účastníci ještě definitivně nedohodli o jejím politickém obsahu a že tedy není zajištěno, zda do východního Berlína skutečně přijedou delegace všech 28-mi pozvaných stran. Tento názor převládá v informovaných politických kruzích po třídním zasedání takzvané redakční komise, které skončilo ve vých. Berlíně.

Tato komise, která má vypracovat konečné znění politického dokumentu evropské konference, se sejde začátkem června k poslednímu zasedání. Pravděpodobně stanoví datum konference na poslední červnový nebo první červencový týden, rozhodně na dobu po italských volbách.

PODPORUJTE
ČESKOU
NÁRODNÍ
ŠKOLU

FRANK HOLECEK'S

Czechoslovak Praha Restaurant and Bar

1358 FIRST AVENUE, CORNER 73rd STREET - NEW YORK

Nejmodernější zařízení a vším pohodlím vybavená restaurace. • Nejjemnější československá kuchyně včetně všech pražských specialit: pečená husa a kachna, vepřová pečeně, svičková a zajíc na smetaně a celá řada dalších specialit. • Importovaný plzeňský prazdroj na čepu. Zvláštní místnost pro soukromé spol. u příležitosti svateb, pohřbů atd. Bar otevřen od 11 dop. do 4 ráno. Restaurace otevřena od 12 dop. do 11 hod. noční každý den. "Special Luncheons" 12 Noon — 4 P.M. Monday to Saturday. • O rezervaci volejte; YU 8-3505 — RH 4-9787

Proti "jarním idejím"

Nynější české politické a propagandistické filmy mají jediný úkol: polemizovat s argumenty, které se objevily na jaře roku 1968 a které posléze přijala větší část veřejnosti. Tehdy se pravilo, že únor 1948 byl vlastně zbytečný, škodlivý, ba tragický. Proto režisér Josef Šuran natočil Čas rozhodnutí. Tehdy se říkalo, že kolektivizace venkova byla provedena zbytečně krutě. Režisér Karel Steklý tedy natočil film Tam hnízdí čápi. Na jaře roku 1968 se otiskly stovky dokumentů o krutosti a terorismu komunistických bezpečnostních orgánů. Proto nyní režisér Jan Chaloupka natočil Zapomenuté výstřely, aby proti lidovým a celonárodním argumentům vytvářel novou legendu. V roce 1968 se znovu zkoumala úloha lidových milic. Proto nyní režisér Jiří Vávra natočil film Na jednom cvičení, v němž se lidové milice líčí jako "pěst dělnické třídy". Tuto filmovou kampaň uzavírají snímky Bouřlivé víno režiséra Václava Vorlíčka a Horůčka režiséra Martina Hollého o letech 1968 a 1969. Kdyby veřejnost byla proti argumentům roku 1968 přijala koncepci normalizace — nebylo by zajisté této filmové kampaně proti roku 1968 zapotřebí. Protože jsou však živé, polemizuje se s nimi na

nejrůznějších rovinách: v tisku, v románech, ve filmu, v divadle, dokonce v písničkách. Tyto produkty nepatří do umění. Vždy je předem dána politická a propagandistická tendence, a ta se doadečně opentlíkuje dějem, postavami, napětím. Nejednou v tom vystupují výborní herci, často je to dobré řemeslo a má to techniku. Jenže, to vše nestačí, aby diváci, čtenáři uvěřili. Proto bude kampaň pokračovat. Přibližně po sedmi letech vyšel v Praze konečně český divadelní časopis Scéna. Za nynějších poměrů však jistě nebude snadné, dosáhnout úrovně zakázaného měsíčníku Divadlo a zakázaných Divadelních novin, o jejichž oblíbenosti svědčí to, že se jim důvěrně říkalo Divadélky.

—dr—

SPORT

• 24. kolo. I. ligy kopané: Dukla Praha-Plzeň 2:2, Žilina-Lok. Košice 3:0, VSS Košice-Inter Bratislava 0:3, Třinec-Teplice 3:0, Slovan Bratislava-Bohemians 2:1, Brno-Třinec 1:0, Jablonec-Třinec 1:1, Slavia-Ostrava 1:0.

• 25. kolo: Teplice-Žilina 1:0, Ostrava-VSS Koš. 2:0, Třinec-Slovan Bratislava 0:1, Třinec-Slovan Bratislava 0:1, Inter Bratislava-Jablonec 0:0, Brno-Dukla Praha 0:1, Bohemians-Třinec 2:0, Lok. Košice-Plzeň 3:0. Tabulka: Slovan Br. 30 bodů, Slavia 29, Teplice 29, Brno 28, Dukla 28, Ostrava 28, Inter 27, Bohemians 25, Lok. Koš. 25, Třinec 24, VSS Koš. 23, Žilina 22, Třinec 21, Jablonec 20, Třinec 19.

• Zápas 26. kola I. ligy kopané: Slovan-Inter 1:1, Slavia-Brno 1:0, Třinec-Třinec 1:1, Žilina-Bohemians 4:1, Jablonec-Ostrava 1:1, Škoda Plzeň-SU Teplice 2:0, VSS Košice-Třinec 0:0, Dukla-Lokomotiva 4:2. Ligovou tabulku vede Sn Bratislava s 31. body, následována Slavií a Duklou.

• II. liga kopané pokračovala v 25. kole těmito zápasy: Baník Příbram-Dukla B. Bystrica 0:1, TJ VŽKG-VP Frýdek-Místek 1:1, ZVL P. Bystrica-Sparta Praha 1:0, Plzeň Nitra-BS Vlašim 1:0, ZVL Kysucké N. M.-Tatran Prešov 1:0, Strojírny Martin-Zeměplán Michalovce 0:2, Slovan Liberec-SOVP Kladno 2:1, UD Příbram-Partizán Bardejov 2:1. Tabulku vede B. Bystrica s 33. body, druhá Sparta se 30. body.

• Na OH v Montréalu se ve výběrové soutěži v Hamburku kvalifikovaly sport. gymnastky USA, Bulharska, Kanady, NSR, Holandska a Itálie.

• Svět. rekordmanka R. Stercheřová z NDR byla ve Splitu poražena Angličankou Lannamanovou na 100 m. Závod se běžel v rámci trojutkové Anglie: NDR: Jugoslávie mužů i žen. V obou soutěžích zvítězili závodníci z NDR.

• Velkou cenu Československa v motokrosu v Holiciích vyhrál Švéd Hansen. Závod se započítává do MS. Po třech kolech je v čele soutěže Fin Mikkola se 67 body před Hansenem 46 a Faltou (ČS) se 42 body.

• Čs. plochodrážník Jiří Štancel bude jezdit v Anglii profesionální plošinářskou ligu, a to v barvách města Coventry. Klubovým kolegou mu bude mistr světa Dán Olsen.

• V utkání I. B třídy Rapotice-Nové Město n. M. (2:0) se rozloučil s aktivní činností 48letý bývalý ligový fotbalista "Mileša" Hájek, bývalá opora zadních řad Zbrojovky Brno spolu s Viktorem, Hlaváčem a dalšími. Mileša působil ve svém domácím klubu celých 12 let.

• Osmý ročník ankety "Zlatá hokejka" týdeníku GÓL a Svazu ledního hokeje vyhrál již potřetí pardubický útočník Martinec. V historickém pořadí "ZII" vede

brankář Holeček se 3227 body před Martincem 3130,5 a Jiřím Holíkem 3084,5 bodů.

• Vítězství čs. hokejistů na MS v Katovicích nad sovětským funkcionářem spát, roní krokodýli slzy a hledají všechny možné i nemožné výmluvy, jak snížit výkony soupeřů a vítěze MS. Trenér B. Kulagin prohlásil nyní mimo jiné, že "pro SSSR bylo MS jen okrajovou záležitostí. Hlavní cíl vítězství na OH v Innsbrucku byl dosažen, protože to byl v podstatě hlavní sportovní a politický cíl mužstva jako zázvazek ke sjezdu KSSS!" Člověku se obrací žaludek nad tímto sportovním gestapákem.

• V Praze byl odstartován 9.5. 29. ročník cyklistického Závodu míru. Z jeho historie je zajímavé, že Jan Veselý vyhrál dosud nejvíce etap — 16 — a nejvyšší průměrná rychlost byla v loňském roce 43,1 km/hod. Nejvíce vzdalo závod v 6. ročníku 1953, kdy z 93 startujících dojel do cíle pouze 33 závodníků. Nejvíce etap ve žlutém trikotu jel Polák Szurkowski 40, pak Smolík 20. Trenér Pavel Doležel nominoval pro letošní závod tuto šestku: Hrazdára, Bartoniček, Garstka, Kalíš, Konečný a Gálík.

• Čs. reprezentant ve stol. tenisu Orłowski prohrál v Paříži ve finále "Turnaje vítězů" s mistrem Evropy Francouzem Secretinem 0:2 (21:23, 18:21). V semifinále vyhrál Orłowski nad Jugoslávцем Šarbeckem 2:0.

• Začátkem května 1976 je tomu 30 let, co čs. basketbalisté vyhráli na prvním poválečném ME v Ženevě zlaté medaile. Zvítězili ve finále nad Itálií 34:32 (18:21). Z celku Drvota, Trpkov, Velenský, Tomáš, Ezr, Vondráček, Štíbitz, Mrázek, Šimáček, Hluchý, Hermann, Boborský, Křepela a Nerad se tohoto výročí nedočkali poslední dva.

• Letos je tomu 80 let, kdy bylo otevřeno dostihové závodiště v Karlových Varech. V minulosti to byl klenot mezi evropskými dostihovými dráhami. Dostihy se tu již 4 roky nekonaly a závodiště pustne. Letos se ale přece jen otevřou hrany závodiště, protože zde bude uspořádán 7. ročník mezinárodních závodů o Cenu osvobození. Podle plánu sport. komise MNV v Karlových Varech má dojít k renezanční dostihů. V Československu se "tradičně obnovuje" často to, co patřilo k "tradiční samozřejmosti".

• Viktorie Žižkov, kdysi jeden z nejslavnějších pražských fotbalových klubů, sebrala na svém renovovaném hřišti "přátelské" utkání s mužstvem "střední skupiny sovětských vojsk dočasně umístěných na území Československé republiky". Zápas skončil vítězstvím Viktorie v poměru 3:1. Za okupanty "střílel" gardový líčenant Oniščenko, za okupované skórovali Žádny, Findejs a Karásek.

• Letos popáté se koná v Praze Rektorský tělovýchovný den Univerzity Karlovy. V ten den se nebude zkoušet, ani přednášet — studenti, pedagogové a zaměstnanci se zúčastní bohatého sportovního a kulturního pořadu. Na pořadu budou i zajímavé "neolympijské" disciplíny, jako např. skok daleký s kufrem, běh trojnohý, štafeta s převlékáním, běh pozpátku a pod.

• Z různých českých měst bude odstartován 11. ročník hromadného pochodu Praha-Prácheň. Letos je připraveno 13 tras v délce od

Pořad sletových slavností v Curychu

V PÁTEK, 2. ČERVENCE 1976

se budou od rána sjíždět účastníci i diváci ze zahraničí. Vedoucím výprav i jednotlivcům se doporučuje, aby se ohlásili ve sletové kanceláři, kde obdrží poslední informace a plány Curychu a okolí. Adresa sletové kanceláře bude včas předem ohlášena. Seznamovací večer bude v místnostech Kasino Zurich-Horn na pobřeží Curyšského jezera. Hudba bude hrát k tanci i poslechu a v jedné z místností bude promítán barevný zvukový film z III. sletu Čsl. Sokolstva v zahraničí ve Vídni r. 1972.

V SOBOTU, 3. ČERVENCE

dopoledne budou závody v tělocviku i ve hrách. Závody v náhradovém tělocviku — v moderní a dobře vybavené tělocvičně školy Doltschi. Soutěže v odbíjené ve velké sportovní hale Almend. Večer bude sletová akademie s hodnotným uměleckým programem v koncertní síni Kongresshaus.

V NEDĚLI, 4. ČERVENCE

dopoledne, od osmé hodiny budou zkoušky. Dopoledne hlavní sletové vystoupení na stadionu Letzigrund. Je to největší a nejlepší stadion v Curychu s travnatou plochou a s krytými tribunami pro 25 tisíc diváků a s dobrým spojením se všemi částmi města.

Bude předvedeno: společné cvičení žatstva — žáků s tyčemi a žáků s míči, společná protná dorostenců a dorostenek, společná protná mužů a žen, vystoupení hostů, Americké obce sokolské, Jihošlovanského Sokola a

V Kazachstánu,

v jedné z koloniálních republik SSSR, žije v současné době 70.000 pravých a ne-falšovaných vlků.

GALERIE KRAUSE

TUMBELENSTRASSE 37
8330 Pfäffikon ZH
Tel. 01 - 97 30 66

pořádá pravidelně výstavy našich exilových umělců, prodává obrazy, reliéfy, plátníky, kresby, grafiku, provádí tisk a expedici různých exilových časopisů a prodává knihy všech exilových nakladatelství.

72 km do 24 km. Trasa 72 km povede z Prahy-Kačerova, další starty jsou v Prácheňích, Komárně, Písnicích, Revnicích (64 km), v Moškově (51), Milevsku (52), Davli (50), Čerčanech (47), Týně nad Sázavou (42) a Olbramovicích (24).

Svazu švýcarských gymnastů.

Vítězové sobotních závodů předvedou cvičení na nářadí, družstva žen Severovýchodní župy Americké obce sokolské a Videňské župy Sokola v zahraničí provedou společné cvičení s kužely. Pořad doplní Moravská beseda a čtyřlenné štafety žup, případně hostů, složené po jed-

nom dorostenci, dorostence, muži a ženě.

Večer se sejdou účastníci na sletové veselici ve velkém sále Kongresshaus.

PONDĚLÍ, 5. ČERVENCE

bude věnováno sokolským schůzím: výberu, valnému sjezdu a sjezdu cvičitelských a vzdělávacích sborů. Nashledanou v Curychu!

ČAPKOVI "ROBOT" VE WINDSORU, ONTARIO

Československo-kanadský kulturní klub ve Windsoru, Ontario, uvede slavné drama Karla Čapka "R. U. R." ve dnech 10., 17., 19. června v 8. hodin večer v anglickém překladu v divadle "Patterson Playhouse" (St. Clair College — Patterson Campus), 151 Elliott St., E., Windsor.

Režisérem představení je Dr. Jiří Martinec (původně z Divadla poesie Viola v Praze), který hru adaptoval, omladil a zmodernizoval pro použití VTR aj. technických překvapení. Herci jsou Kanadčané z několika windsorských divadel; v hlavní roli Heleny vystoupí hvězda Windsor Light Opera Association, paní Barbara Hockey.

Čapkova hra, která dala světu dnes velmi populární slovo "robot", byla poprvé vydána 1920, prvně uvedena na scéně Národního divadla v Praze v r. 1921 a měla americkou premiéru v New Yorku v r. 1922. Díky této hře prošlo jméno Čapka celým světem a zůstalo v jeho kulturním vědomí.

POJEDTE S NÁMI NA SLET DO CURYCHU

to byl námět proslovu, který měl patnáctého května Dr. Antonín Hřebík na českém programu manželů Pražákových v Clevelandu. Z projevu citujeme závěrečnou část:

"Letos — ve dnech 2. až 4. července 1976 — bude se konat již IV. slet Čs. Sokolstva v zahraničí, tentokrát v Curychu ve Švýcarech. Jeho ideou — stejně jako všech předchozích sletů Čs. Sokolstva v zahraničí, bude: ukázat nejen celému světu, ale i našim drahým domů, že Tyršovo a Fügnerovo sokolství, komunisty doma zničené, žije a pracuje ve svobodném světě dál! Náš letošní slet v Curychu bude také projevem naší pevné víry, že do Československa se vrátí opět svoboda a demokracie a že přijde opět doba, kdy náš znovu svobodný národ bude radostně a nadšeně prožívat nový slet svobodného Československého Sokolstva — ve znovu svobodném Československu! Tomu volám své upřímné sokolské Na ZDAR!"

Telegraficky ze světa

Přelety sovětských špiónážních letounů jsou neustále registrovány nad oblastí aljašského plynovodu. • V Etiopii pokračují boje mezi guerilami, bojujícími za osamostatnění Eritrie, severní etiopské provincie, a dobrovolnickou armádou venkovanů. • Jménem celé západní Evropy oslovil francouzský prezident Giscard americký kongres: "Věnujte nám tutěž důvěru, jakou my máme ve Vás..." • Zahraniční výbor amerického senátu schválil pětiletou Smlouvu o přátelství a spolupráci se Španělskem, která umožní další užívání španělských vojenských základů za nájem 1,2 bilionů dolarů a další hospodářskou pomoc. • Ve Střední Asii, v poušti Kyzyl Kum a oblasti Buchary a Gazli došlo ke dvěma za sebou jdoucím zemětřesením o síle přes šest stupňů Richterovy stupnice. TASS hlásil jen hmotné škody, avšak odborníci pochybují, že by při takové síle nebylo došlo ke ztrátám na životech. • CIA a britská vláda došly ke stejnému výsledku, že letišť SSSR věnuje na zbrojení nejméně 50 milionů rublů a ne, jak Kreml oficiálně hlásí — 17 a půl mil. rublů ročně. • Dva rozsudky smrti a deset třicetiletých žalářů "na převýchovu", to je výsledek soudu nad původci bouří, které proběhly v Pekinu pátého dubna na podporu umírněného politického křídla v čínské vládě. • Kanadská vláda oznámila, že její "přerušování nukleární pomoci Indii se stalo definitivně trvalým." • Jedenapadesátiletý Octavio Pato se stává presidentským kandidátem komunistické strany Portugalska pro volby v červnu. Dvěma dalšími kandidáty — ministerským předsedou admirálem Pinheiro de Azevedem (59) a šéfem gen. štábu generálem Antonio Ramalho Eanesem (41) je považován za zcela bezvýznamného konkurenta. Beze stopy (v době naší uzavěrky) zmizel v Itálii několik hodin před svým koncertem mladý sovětský pianista Jurij Jegorov. Jeho zavazadla zůstala v hotelovém pokoji. Stalo se to v severoitalském městě Brescia. • Pohádky Boženy Němcové byly vydány v Tbilisi v gruzinském překladu. •

Jugoslávie a Evropa

(Pokračování)

Dnešní smírné politické soužití Bělehradu a Moskvy trvá od roku 1955, kdy Tito podepsal s Bulganinem za přítomnosti Chruščova bělehradskou deklaraci, v níž sovětské vůdci uznali nezávislost Jugoslávie a její vlastní cestu k socialismu, zřekli se vměšování do jugoslávských záležitostí a vyhlásili sovětsko-jugoslávskou družbu za nerozbernou. Na tuto deklaraci (potvrzenou i Brežněvem) a na další dokumenty (včetně helsinského) Jugoslávci poukazují vždy důrazněji, když Moskva začíná opět zesilovat svůj tlak. Ten ona provádí různými hospodářskými, politickými a vojenskými pákami a rozsáhlou výzvědnou činností. Například v roce 1965 se Tito mimořádně rozčílil na Brežněva, jenž mu špiónem KGB Kuzněcovem nechal namontovat do prezidentské kanceláře odposlouchávací zařízení.

Moskva půjčila Jugoslávii velké devizové úvěry v hodnotě přes 1,3 miliardy dolarů, zadává velké loděařské zakázky a nabízí rozsáhlou hospodářskou spolupráci v rámci RVHP (Comecon), což Jugoslávci stále více přijímají, jsouc v jisté míře zklamáni z hospodářského styku se Západem.

Zbraně kupuje Bělehrad od roku 1955 téměř výhradně v SSSR, přítomnost sovětských lodí a vojáků v zemi je stále častější. V srbském Valjevu staví podzemní ústřednu pro vlastní štáb řízení leteckého provozu z SSSR na blízký východ, na adriatickém pobřeží budují podzemní kryty a zbrojnice atd. V sousedním Maďarsku v posledních letech zesílili své vojsko ze 70 000 mužů na 130 000 mužů o tankové a výsadkové divize, v Bulharsku je mohou mít v krátkosti. Nabízeli několikrát i užší spolupráci mezi Varšavským paktem a Jugoslávii, na které nabídky Jihoslovane ale pohlíželi s nedůvěrou,

zejména když uprchnuvší nejvyšší politruk čs. armády Šejna vyjevil plán "Polárka" k přepadení Jugoslávie z ČSSR a Maďarska.

Ze sovětského "broušení nože k atentátu na Jugoslávii" začínají stále více projevat obavy i jihoevropské komunistické strany, především italská a francouzská. Vedou je k tomu hlavně vlastní zájmy, neboť v současné těžké hospodářské situaci západní Evropy se jim naskytá nejlepší příležitost demokratickou cestou dosáhnout moci ve vládních koalicích s občanskými stranami, ke kterým "historickému" kompromisu jsou připraveni. Zřekli se usilování o moc revolučním způsobem a nastolení diktatury proletariátu, aby neodstrašovali voliče a stali se pro ně přijatelnými. Chtějí dojít k moci v pantoflích a zavést bílý komunismus, jak říkají jejich odpůrci.

Současné velké naděje jihoevropských komunistů na spoluprádu by se přirozeně zhatily v případě otevřeného zásahu sovětů proti Jugoslávii, stejně jako po přepadu Československa v roce 1968. Moskva po váhání jejich dřívejší samostatnou taktiku schvaluje (viz např. moskevská Pravda z 20. 4.), tušíc, že by jim mohla vyjít. Kissinger několikrát varoval západoevropské země před připuštěním komunistů do vlád, což sověti ostře odsoudili jako vměšování se Ameriky do vnitřních záležitostí jiných zemí a tím porušování helsinských ujednání, poskytující i takto nepřímou pomoc jihoevropským komunistům.

Kissingerova varování a pohrůžky zhoršení vztahů mezi Spojenými státy a západní Evropou v případě vládní spolupráci komunistů byly ale v Evropě přijaty téměř s nelibostí. S vlastními komunisty si chtějí poradit sami a tážou se i, co vlastně Amerika od svých pohrůžek očekává, když se sama velmi přátelsky soustřeďuje na Moskvu, jejíž prezident od-

mítne přijmout Solženicyna, prý v zájmu pokračování détente, zatímco sověti nemají žádných zábran a obav poslat spousty zbraní a Kubánců do Angoly?

Nás Východoevropany sice nepřekvapily, ale zarazily zprávy o tzv. "Sonnenfeldtově doktríně", podle kterých zprávy prý poradce Kissingera Sonnenfeldt v prosinci 1975 na poradě vyslanců USA v Londýně vyložil svoji teorii, dle níž východoevropské země tvoří neoddělitelnou součást sovětské domény, protože Spojené státy nemají na jejich údelu naprosto žádný zájem. Sonnenfeldtovu teorii (pochoptelně dementovanou) není ani třeba povyšovat na novou doktrínu, neboť jen popisuje americkou poválečnou praxi ve východní Evropě; zarázil jen, že signalizuje další vystupňování amerického zájmu v uvedené oblasti a představuje opětne potvrzení jaltského a postupimského rozdělení Evropy. Navíc vytváří podezření, že za cenu úplného odpisu východní Evropy má Moskva být přiměna k neprovádění vlivu v západní Evropě, právě nyní, když se tam komunisté mohou snadněji dostat k moci. Jestliže je na "Sonnenfeldtově doktríně" jen trochu pravdy, nebylo by pak lepší, aby takové pštroší teorie byly přednášeny jen z univerzitní katedry a nevymyšleny ve State Departmentu? Špatné kompromisy a teorie nejsou dobré pro zahraniční politiku.

Jugoslávie nikdy neusilovala o formální uznání a zabezpečení své nezávislosti a neutrality ze strany Západu. Přesto však byla spolu s Rumunskem trpce překvapena novou americkou teorií, kterou odsoudila. Vždyť má nejen nejtvrdší dopad na obě balkánské země, ale podlamuje i jejich snahy k získání větší nezávislosti na Moskvě, kterou přímo vyzývá, aby si je ještě pevněji zapráhla do vlastní káry.

Nikdo dnes neví, jak se bude vyvíjet Jugoslávie až odstoupí Tito. Dojde-li k vážným nepokojům, pak sověti určitě nezůstanou nečinní a učiní vše, aby dostali k moci své muže. Západ bude mít sotva možnost ovlivňovat děj ve svůj prospěch, tak jako v Portugalsku a ve Španělsku.

Tito a Jihoslovane se nikdy nespoletěhali ani na Západ, ani na Východ. Spolehají se jen na sebe a jejich přátelé na ně. Po přepadení Československa v roce 1968 Tito svému lidu poradil: "Pracujte, buďte pilní, ale buďte připraveni, jako kdyby válka měla začít již zítra." Je to rada stále časová.

Josef Zábranský

AUTO UKAZATELEM POLITICKÉHO SMÝŠLENÍ?

V novinách se objevují občas zprávy o tom, jak nezodpovědně se někdy vyhazují peníze na nejrůznější výzkumy. Je-li tomu tak i v tomto případě není známo, ale docela vyloučeno to není. Nedávno jsme se z nich dočetli, že profesori, kteří vlastní automobily americké výroby jsou většinou lidé konservativní; kdežto ti, kteří mají malé importované, zejména švédské SAAB jsou převážně levicového smýšlení. K takovému závěru dospěli profesor Lippsett z Kalifornie a Ladd z Connecticutu. Majitelé automobilů SAAB volili svého času senátora McGoverna, pokládají se za učence a jsou nejméně pobožní.

Clevelandský novinář Bud Weidenthal měl o tom určité pochybnosti a vypravil se proto na Cleveland State University kde si to ověřil u dvou zdejších profesorů. Jedním z nich byl Martin Klein z Cleveland Heights, majitel švédského auta SAAB. Oblečen byl jak to současná móda předepisuje a liberálního smýšlení je též jeho manželka. Profesor Martin má automobil Chevrolet Caprice a nosí dále kabát s úzkými klopmi. Podle něho politika nemá místo ve vyučování ekonomii. Sám jsem přesvědčen, že s ním úzce souvisí. Martin se hlásí ke škole Milтона Friedmana, který byl v roce 1961 poradcem senátora Goldwatera, avšak pomoheno mu tím nebylo. R.

V Ý Z V A

Archiv Čechů a Slováků při University of Chicago Library je největší sbírkou našeho zahraničního tisku. Díky dobrovolným příspěvkům uvědomělých Čechů a Slováků se nám podařilo zachovat asi třicet procent knih a brožur vydaných v zahraničí za posledních 125 let. Časopisů máme méně. Chybí nám též některá čísla Amerických listů. Prosíme čtenáře, aby nám pomohli doplnit tento významný časopis. Napište nám, které ročníky a čísla si přejete darovat a my Vám odpovíme, které potřebujeme. Samozřejmě oceníme i dary jiných tisků vydaných mimo Československo. Pište na adresu Dr. Z. Hruban, 1460 East 56th Street, Chicago, Illinois, 60637, USA. Autory knih prosíme, aby nám poslali výtisky svých dřívějších i budoucích děl.

WILLIAM SHAKESPEARE

a Miguel de Cervantes Saavedra — dva geniální kumštýři zemřeli ve stejný den v roce 1616. Oba vytvořili díla, která vstoupila pevně do dějin světové kultury, oba dali život postavám, které se staly nesmrtelnými: Hamlet, Othello, Romeo a Julie, Falstaff, Lear, don Quijote.

Cervantes, geniální spisovatel, se probíjel všedními dny svého života jako voják i jako zajatec, vězeň a umělec. Psal prózu i verše, pokoušel se o dramatickou tvorbu — napsal asi 30 her — ale v tomto žánru představovali Lope de Vega, Calderon aj. nepřekonatelnou konkurenci.

Shakespeare rozložil svůj autorský um do více děl, která mu zajistila nesmrtelný primát ve světové dramatu. Vnesl na jeviště život v celé jeho protikladnosti, malosti i velikosti, krásy i lásky, hrubosti i tvrdosti, věrnosti i zrady.

Shakespeare i Cervantes — každý po svém a naprosto odlišně vstupovali do světa umění, ale jedno měli společné: žili svou dobu, znali ji a psali pro ni. Poznali příkoří a oceňovali velikost. Proto jsou ještě i dnes velcí.

CAE

ČESKÝ HUMOR

"Jak daleko je to k moři?" ptá se Evropan v plavkách řidiče kamiónu, kterého potkal na pokraji Sahary.

VOJTĚCH NÁPRSTEK

byl člověk, který zasvětil svůj život pokroku a lidem. Narodil se v Praze roku 1826 a zemřel tam roku 1894. Od jeho narození uplynulo právě 150 let. Julius Zeyer o něm napsal: "Srdce jeho, nosilo v sobě celý svět."

Strach z perzekuce pro účast na vídeňské revoluci 1848 ho vyhnal do Milwaukee ve Spojených státech, kdy zakotvil jako knihkupec. Jeho sympatie k Indiánům mu vynesly čestný název: Čunda-Huppa-Sunda.

Po deseti letech se vrátil domů a propagoval užívání strojů, plynu a elektřiny v živnostech a domácnostech. Stál u zrodu Národních listů, Klubu českých turistů a také petřínské rozhledny. Z peněz, které nashromáždil, jeho podnikavá matka "paní-maminka od Halámků" (býv. hospoda na rohu Betlémského nám.), založil průmyslové a národopisné muzeum a knihovnu. Tím se dostal do styku s českými cestovateli a krajany v zámoří — Vrázcm, Kořenským, A. V. Fričem, dr. Holubem, projektantem indických a tasmanických železnic Mielbeckem ad.

Vojta Náprstek si jistě zaslouží, aby se na něho nikdy v souvislosti s českou kulturou nezapomínalo.

"Asi devadesát kilometrů."

"V té Africe mají ale široké pláže, co?"

READER'S DIGEST O PRAZE

Květnové číslo "Reader's Digest" přináší zajímavý článek o stověžaté Praze nadešpsaný "Storybook Prague" jehož autorem je Ronald Schiller. Pisatel tam byl v rušném roce 1968 a vrátil se tam opět loni na podzim, aby se na vlastní oči přesvědčil co se tam mezitím změnilo. Její fyzická podoba se mu jevila stejně okouzující jako před osmi lety. Z tváří jejích obyvatel však na něho zírala lhostejnost, cynismus a beznadějnost. Článek je nanejvýš stručným a přitom neobyčejně důkladným popisem všech důležitějších pamětihodností města jehož obraz nosí doživotně ve svých srdcích všichni, kdo tam kdy žili jakož i ti, kteří ji pouze navštěvovali. Pisatel neopomněl zmínit se též o vepřové pečení s knedlíky a zelím, která je odedávna nejtýpističtější jídlem Čechů, které mají ze všech nejraději a která tak mnohým v zahraničí chybí. Zmínil se i o "Prazdroji" se smetanovou pěnou, kterou zde importovaní neudělá. Nynější náladu obyvatelstva vyjadřují podle Schillera nejlépe Franz Kafka a Jaroslav Hašek, autor "Dobrého vojáka Švejka." Na článku si dal autor opravdu záležet a čtenáři československého původu nám budou jistě povděční za toto upozornění. —KH.

Zaklínači hadů ze "Shromáždění mrtvol"

Džema el Fná je velké náměstí uprostřed dvěstěpadesátitisícové Marrakéši, jednoho z největších měst marockého království. V dávnych dobách byly na tomto místě věšeny hlavy rebelů a ostatních provinilců. Název "Shromáždění mrtvol" si místo udrželo dodnes. . . Na náměstí se celý den můžete setkat se zaklínači hadů, což je pro Středoevropana neobvyklá a vzrušující podívaná. Ale pozor! Velká atrakce právě začíná!

Zaklínač, obločený v dlouhém hávu, vyhodí s úžasným klidem ze své nádoby na zem tři dlouhé hady. Ti jakoby spali. Zůstávají nehybně ležet na zemi. Divadlo začíná teprve tehdy, když Arab vyhodí z nádoby za velkého povykávání a nepříjemných skřeků prudce jedovatou kobru. Tento had je také poměrně klidný — ale ne dlouho. Zaklínač vezme do ruky bubínky, ječí a řve, jako v tranzu. Kobra je stále nervóznější (není divu). Arab bubnuje, křičí a tančí ve stále rychlejším tempu. Přitom rytmicky stále přehazuje své dlouhé vlasy dopředu. Když je jedovatá kobra na nejvyšší míru rozdrážděna, nastává ji naklínač klidně — svá ústa a jazyk. Diváci napjatě očekávají, že se had každým okamžikem zakousne Arabovi do jazyku, jenže ten se každému útoku rozzuřeného plaza v poslední chvíli hbitě uhne.

Dalším číslem vzrušující podívané je okamžik, kdy zaklínač láká přihlížející, aby rozdrážděného hada uchopili do ruky. "Před časem se nechal jeden z diváků zaklínačem vyprovokovat" — sděluje domorodý průvodce. "Vzal hada do rukou a kobra ho uštkla. Nebožák zemřel před vyděšenými zraky diváků během dvou hodin."

Zaklínání hadů je nejen velké umění, ale i riziko, které se dědí z pokolení na pokolení. Arabové-zaklínači většinou pocházejí z pohoří Atlasu a velmi dobře znají život a zvyky kober. Mnozí již byli při svých produkcích uštknutí a jsou proti hadímu jedu imunní.

Každé zvíře — i nejprimtivnější — se dá vycvičit. Náročnost drezúry však záleží na jeho mozkových schopnostech. Při výcviku hadů nehraje hudba prázdnou roli — plazi jsou totiž úplně hluchí. Bubínky a flétny zaklínačů mají pouze jediný účel: upoutat kolemjdoucí. Turisté jsou přesvědčeni, že vidí hady tančit v rytmu flétny. Jenže to všechno je pouhý klam. Had nemůže zůstat úplně nehybný. Vztýčí-li se, je nejistý. Proto se stále kolébá, aby udržel rovnováhu. Zaklínač sleduje flétnou jeho pohyby. Iluze, že plaz tančí v rytmu flétny, je dokonalá!

Nejnebezpečnějším okamžikem podnikání je chycení hada. Ve svém prostředí, tzn. v přírodě, je zvíře totiž nejlépe vyzbrojeno proti nepříteli. Zná možnosti úkrytu i útěku, rozezná pachy. Arabové proto vycházejí na lov hadů za chladného počasí; kdy jsou plazi zkrehlí a nekládou velký odpor.

Krotitel pak nechá uloveného hada několik dnů hladovět. V košíku. Teprve potom je plaz "zralý" k výcviku: zaklínač položí košík před sebe a v rukou drží flétnu.

Had vystrčí hlavu teprve po chvíli. Není ve svém přirozeném prostředí, je nejistý, bojí se. Nebezpečí přichází vzápětí v podobě úderu flétnou do hlavy. Had se rychle schoulí do košíku. Procedura se opakuje mnohokrát a nebohý plaz si vytvoří po čase určitou souvislost mezi svým pokusem o útěk z košíku a ránou do hlavy. Košík mu nakonec připadá jako místo, kde je v naprostém bezpečí. Had pochopil, výcvik skončil.

Jiří Čejka

VARUVZDORNÉ BAKTERIE

Biologové odkrývají neustále nové a nové organizmy, které snášejí dobře vysoké teploty. V horkých přírodních pramenech, v gejzírových pánvích a v sopečných jezerech žijí houby, modré řasy a bakterie, které "přežijí" dobře teploty vyšší 45°C. Dnes je známo asi 50 druhů takových "termofilních" (teplomilných) bakterií.

Mezi ně také patří teprve před několika lety americkým biologem Thomasem Brokem objevené formy "bacterium caldotenax" a "thermus aquaticus", které mohou prakticky žít i ve vroucí vodě. Houby a řasy odolávají extrémním teplotám až do výše 50-55°C. Za normálních poměrů "nepřežijí" ve vodě o tak vysoké teplotě žádná z bílkovinných molekul; již při teplotách těsně pod 100°C se bílkovina pomalu "denaturuje": do molekulové struktury vniká voda, rozrušuje ji a pomalu rozpouští. Tento pochod se v denním životě nazývá "vařením" a slouží k tomu, aby bílkoviny obsažené v potravinách byly přizpůsobeny ke stravitelnosti.

Výzkumy "vysokoteplotních" biologů se dnes koncentrují na enzymové bílkovinné látky, jejichž působením je umožňována výměna látek a chemická přeměna.

Podle dosavadních výsledků bádání je možno usuzovat na to, že se termofilní organizmy brání působení vysokých teplot specificky různým složením buněk. Některé bakterie používají enzymů, jejichž molekulární síť je tak neprůchodná, že ani voda nepronikne do jejich struktury. Některé organizmy operují pevným vzájemným spojením jednotlivých molekulových částíček, při čemž toto spojení je vázáno atomem kovu (kobalt, zinek a d.) a které působí současně jako

Z KALENDÁŘE KRAJANSKÝCH AKCÍ A PROGRAMŮ:

Pravidelné schůzky — přátelská popovídání pro krajany ze Stuttgartu a okolí v rest. Flurwirt, Flurstr. 9 (blízko Kurhaus), Stuttgart-Bad Cannstatt. Nejbližší data: 20. dubna, 13. května a 15. června.

• Od 22. května bude výstava knižních ilustrací Jana Kristoforihy v Galerii Krause, Tumbelstr. 37 v Pfäffikonu, ZH.

• Úterý 25. května do pondělí 7. června, Holandsko, Amsterdam — Osdorp, St. Lukaskerk, Osdorparban 132 od 10.30 do 16.30 hod. — Výstava českých a holandských umělců. Večer kulturní pořady od 20.30 hod. Pořádá Opus Bonum, Postbus 10052, Utrecht, tel. 0031-20-863613.

• 26.-30. května rovněž v Casies (viz duben). Setkání rodičů s vychovateli. K rodičům hovoří lékař a vychovatelé. Cena na osobu a den v Casies DM 13,50.

• Sobota 22. května v 17 hod. Frankfurt-NSR: Vysvěcení Jana Duška, člena Tovaryšstva Ježíšova na kněze, kostel Sv. Igáce v Leerbachstr. 37 o 17 hod. (Jeho první svatá mše-prvníce ve čtvrtek 27.5 v 16.30 hod.

• Středa 26. května, Frankfurt-Velehrad: O smyslu života (dr. V. Neuwirth).

• Čtvrtek 27. května (svátek-den odjezdu), NSR-Stuttgart: Autokarový zájezd bud' do Paříže nebo Amsterdamu. Pořádá Sdružení čs. krajanů v Baden-Württemberg. Inf. na adr.: Vereinigung der tschechoslowakischen Landsleute, Postfach, D-7024 Brenhausen.

• Pátek 4. června (a každý první pátek v měsíci), NSR-Frankfurt. Předtím na večeri. Setkání s přáteli, posezení, volná zábava v rest. Zur Hütt, Gr. Rittergasse 81. Event. inf. na tel. 234806, 7982070 nebo 413114.

• Pátek 4. až 9. června, NSR. Rohr v Bavorsku: Páté setkání mladých na téma Problémy a perspektivy českého exilu. Přihlášky na dr.: Jiří Maláček, Bülowstr. 18, D-8000 München 80.

• Sobota 12. června NSR-Wiesentrig (poblíž Geislingen). Již tradiční automobilová rallye "Žízeň". Informace: J. Toman, Čs. kult. spolek, Syllinstr. 20, D-7900 Ulm/Donau, tel. 0731/64 687.

• Sobota 12. června, NRS-předměstí Kolína n. Rýnem-Refrath (přímé spojení tramvají č. 1 z Köln) — Letní taneční večer na terase hotelu Klosterböfchen, Olpener Str., silnice B 55, směr Bensberg. Možnost ubytování na místě. Pořádá spolek Bohemia, vstupné DM 10, — (studenti sleva). Od 20 hod. Inf. na tel. 02204/6 15 12.

• Sobota 12.-sobota 19. června, Itálie-Rím: Pout' do svatě země za vedení Otce Josefa Krejčíka. Inf.: Velehrad, Via Concordia, I-00183 Roma.

• Neděle 13. června, Königstein u Frankfurtu/M.: Celodenní duchovní obnova, od 9 do 17 hod. Inf.: Velehrad, Frankfurt (adr. nahoře).

• Sobota 19. června, Francie-Ronchamp od 11 hod.: Mariánská pout' s návštěvou vojenského hřbitova v Cernay. Přihlášky: P. Ant. Bernáček, D-7712 Blumberg-Fützen.

• Čtvrtek 22. 8. — Pondělí 26. 8., Itálie-Brixen: Symposium Křesťanské akademie na thema: Moderní theologické proudy a problémy i jejich odraz v praktickém životě křesťana. Inf.: Academia Christiana, Via Concordia 1, I-00183 Roma.

Data pro zapamatování:

• Pátek 2. července — pondělí 5. 7. 1976: Švýcarsko-Curych. IV. slet Československého Sokolstva v zahraničí. Inf.: Sokol Zürich Postfach, CH-8125 Zollikerberg.

• Neděle 10. července po celý den, jih Německa — Ellwangen: Krajaňská národní pout' ku sv. Metoději. Informace u duchovních služeb včetně zajištění ubytování.

• Evropský poradní kruh vůdčích čs. exilového skautingu pořádá skautské tábory od 11. do 31.7, od 1. do 21.8 1976 v Německu, od 3. do 24.7. v Rakousku, od 17. do 31.7. ve Švýcarsku. Veškeré informace: Exil, skauting, Postbus 2480, NL-Utrecht, Nederland. Počet nováčků omezen!

• Pátek 9.-11. července 1976, NSR-Königstein (u Frankfurtu). 5. Naardenská setkání 1976 a celosvětový kongres J. A. Komenského. Inf.: Naardenský výbor, 22, Ladbroke Sq. London, W. II. England.

• Možnost rekreace v Německu u švýcarských hranic, ve Schwarzwald. Budova církevní organizace Opus bonum, místo pro 15-20 osob s možností vaření, les, zdravé podnebí, vhodné pro revma a nemoci krevního oběhu.

Přihlášky: P. A. Bernáček, farář, D-7712 Blumberg-Fützen, tel. 07702/21566

• 13. až 15. srpna, USA-Washington: VII. sjezd SVU na thema: Přínosy Čechů a Slováků Spojeným státům a Kanadě. Inf.: SVU, P.O. Box 1614, Long Island City, N. Y. 11101, U.S.A.

• Sobota 11.-neděle 12. září, Rakousko-Mariazell: Pout'. Přihlášky: p. Alfons Novotný, Hönnesgasse 4/14, A-1030 Wien.

• Pondělí 13. 9. — neděle 19. září 1976, NSR-Hütteld u Fuld. Akademický týden. Setkání krajanů při přednáškách a zábavě z celé Evropy. Inf.: Velehrad, Altheilgenstr. 52, D-6000 Frankfurt/M. 1. Informace o dětských táborech, podzimních prázdninách mladých: P. Josef Šimčík, Feldstr. 109, CH-8004 Zürich.

• Schůzky v Norimberku každý čtvrtek na Velehrad, Zufuhrstr. 8, tel. 0911/26684. (V únoru byl na programu starý český film: C. k. polní maršálek, Masopustní veselice aj.).

katalysátory pro chemické "práci" enzymů. Bacterium caldotenax lze kultivovat v laboratoři jen při teplotě 95°C, zatímco v přírodních podmínkách žije v horkých pramenech o teplotě 100°C. Zdá se dokonce, že tyto bakterie by byly schopné žít v ještě vyšších

teplotách, byla-li by voda vystavena zvýšenému tlaku a "nevařila" se. Vědci z toho usuzují, že by na cizích planetách mohl existovat podobný "život", neboť za těchto podmínek a za součinnosti termofilů mohl vzniknout život i na naší planetě.

C A E

3 Nations Wine and Dinner House

V KALIFORNII

Stará tradice dobrého jídla a pití, české hudby a zábavy pokračuje již třetí rok za vedení populárního, bývalého hospodského z "České hospůdky" v San Franciscu. — Každou neděli a sobotu je u něho dostaveníčko krajanů. — 50 mil severně od San Franciscu "highway 101" v historickém údolí Jacka Londona. V Glen Ellen, 3 mile za Agua-Caliente, kam se chodíte koupat. Jidelna pro 100 osob, česká muzika, bar, vinárna, kulečník, vše pro vaše pohodlí a zábavu. Na jídelničku vídeňský řízek, escargos — canneloni — seafood — steaks — prime rib, knedlíky, aj. Víno, pivo, česká muzika a harmonikář na čepu. Přijímáme záznamy na party do 50 osob.

13756 ARNOLD DR. GLEN ELLEN
LUNCH 11-2 — DINNER 5-9 PM
SATURDAY & SUNDAY 11 AM — 9 PM
FOR RESERVATION CALL 996-9379

Never on Monday

Srdečně Vás zve JIŘÍ SIEBERT
Na zdar!